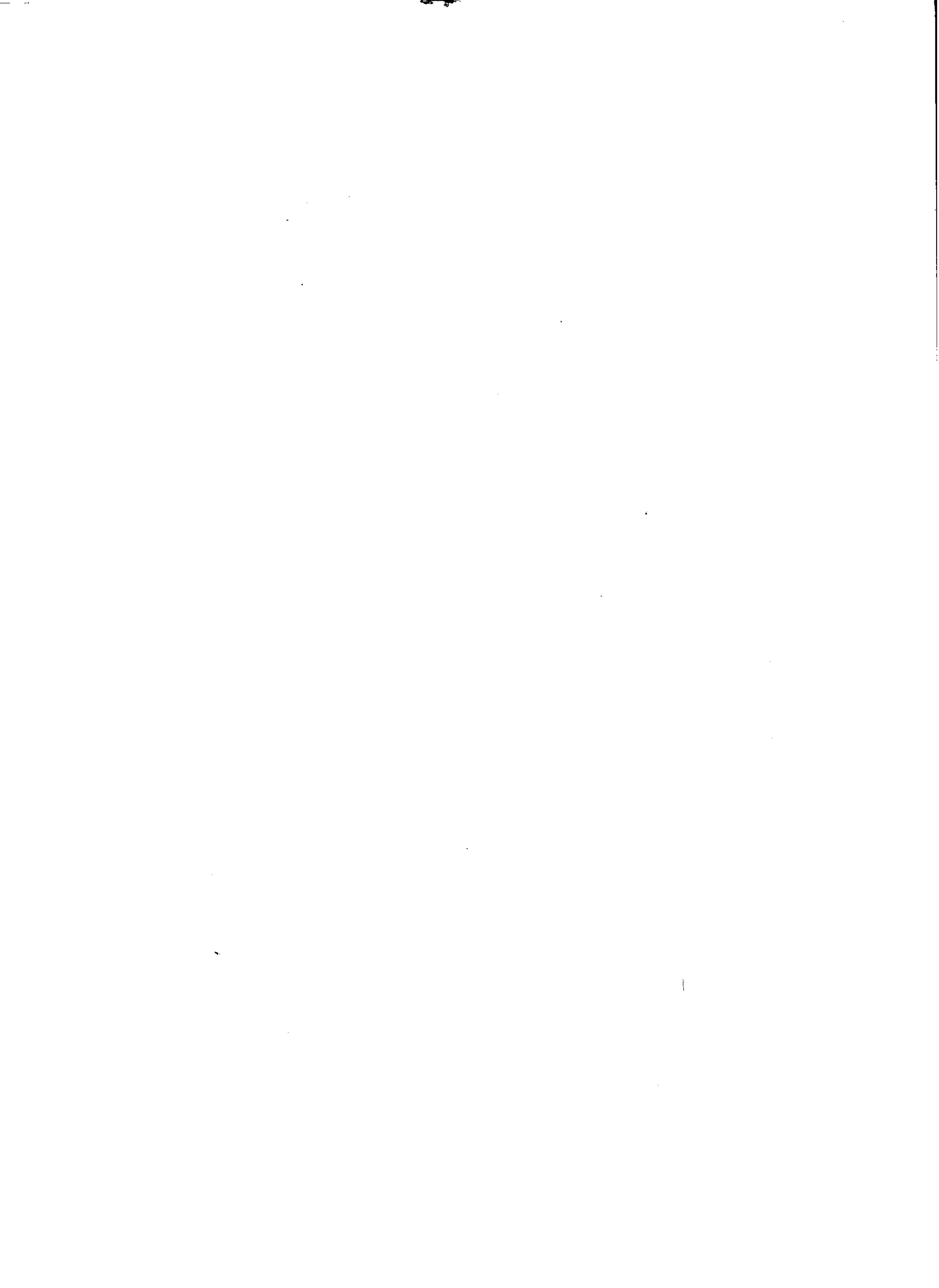

كِتَابُ التَّهْجِي الْقُرْآنِي

SU FARA

UVOD U KUR'ANSKO PISMO

Autor: Idriz Demirović

SUFARA uvod u Kur'ansko pismo

XV izdanje

IZDAVAČ:

MEŠIHAT ISLAMSKJE ZAJEDNICE SANDŽAKA
izdavačka djelatnost EL-KELIMEH

ŠTAMPA:

GRAFOKARTON, PRIJEPOLJE

NOVI PAZAR, 1999. god.

Idris
Demirović

كِتَابُ التُّهْجِيِّ الْقُرْآنِيِّ

OSUFARA

UVOD U KUR'ANSKO PISMO

*UDŽBENIK ZA
VJERSKU POUKU*

Uvod

Kur'ansko pismo je pismo arapskog alfabeta. Piše se i čita na lijevo i ima 28 slova (harfun mn. hurūfun). Nema posebno malih i velikih slova, ali većina njih imaju različite oblike, ovisno od mjesta gdje stoje u riječi. Nema ni samoglasnika a ni slijedecih slova: c, č, ć, đ, lj, nj, p, ž. Sva slova kur'anskog pisma služe kao znaci za suglasnike, jer nema posebnih slova za oznaku samoglasnika. Samoglasnici se dijele na kratke i duge. Za kratke postoje posebni znakovi koji se stavljaju iznad, odnosno ispod slova, dok se dugi samoglasnici označavaju pomoću kratkih i odgovarajućeg produženog slova.

Obzirom na način izgovora svi glasovi dijele se na meke i jake.

Meki glasovi su:

ا ب ت ث ج د ذ ر ز س ش ف ك ل م ن و ه ي

dok su jaki:

ح خ ص ض ط ظ ع غ ق

Prvi se izgovaraju kao u našem jeziku, a drugi su jači za koje je, radi njihovog pravog izgovaranja, potrebno posebno uvježbavanje.

Ima i srodnih harfova koji se, radi različitog značenja, različito pišu i različito izgovaraju. Mora se isto tako strogo paziti na njihovu razliku kod izgovaranja. Pomenutih srodnih harfova ima šest grupa i to:

I	ح خ ه	– tri (h)
II	ظ ن ز	– tri (z)
III	ص س ش	– tri (s)
IV	ض د	– dva (d)
V	ط ت	– dva (t)
VI	عُ أُو, عِي أَي, عَا أ	– po dva (ā, ī, ū)

Što se pravopisa tiče sva slova se dijele na spojena – koja se spajaju sa slovima koja slijede iza njih u riječi, i rastavljena – koja se ne spajaju sa slovima koja iz njih slijede. Prvih je 22 dok je drugih 6: ا د ذ ر ن و

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تَعْسِرْ رَبِّ تَتِمَّ بِالْخَيْرِ

|

ELIF

Opšta karakteristika arapskog alfabeta je u tome što se sastoji samo od suglasnika izuzimajući jedino u izvjesnim slučajevima ELIF.

Prvo slovo arapske abecede je uspravna crta (|) zvana elif. Elif bez ikakva znaka uči se samo sprva kur'anskih poglavlja (sureta) i u arapskoj abecedi. Kao svako drugo arapsko slovo i elif se čita samo uz pomoć znakova za samoglasnike.

KRATKI SAMOGLASNICI

U arapskom jeziku ima tri kratka samoglasnika. Za njihovo označavanje postoje tri znaka (hareke) koja se stavljaju iznad slova – suglasnika: (ـَ) fetha, (ـُ) damma, odnosno ispod slova (ـِ) kesra, a koji nikad ne stoje sami, nego sa suglasnikom.

Ī

ELIF SA FETHOM

Kada se iznad elifa (|) stavlja znak za kratki samoglasnik (̄ – hareke fetha) dobija se Ī koje se čita kao kratki samoglasnik e, odnosno kratko a:

| ̄ = Ī e

Ī Ī Ī Ī Ī Ī

Ĭ

ELIF SA KESROM

Ako se ispod elifa (|) stavlja kesra (̇) dobija se Ĭ koje potpuno odgovara našem kratkom samoglasniku i:

| ̇ = Ĭ i

Ĭ Ĭ Ĭ Ĭ Ĭ Ĭ
Ī Ĭ Ī Ĭ Ī Ĭ

؛

ELIF SA DAMMOM

Kada se iznad elifa (|) stavlja hareke damme (˘) dobija se ؛ koje se čita kao naš kratki samoglasnik u:

| ˘ = ؛ u

؛	؛	؛	؛	؛	؛	؛
؛	؛	؛	؛	؛	؛	؛
؛	؛	؛	؛	؛	؛	؛

د

DAL

Izgovara se kao naše d. Piše se:

Na početku riječi i kad je samo	U sredini i na kraju riječi	
	Rastavljeno	Spojeno
د	د	د

Sva arapska slova sa mekšim izgovorom kada imaju za kratki samoglasnik fethu čitaju se sa kratko e, odnosno ona sa jačim izgovorom čitaju se sa kratko a, a kada imaju kesru sva se čitaju sa kratko i, i kada imaju hareke dammu čitaju se sa kratko u, kao:

د	—	d		
د	َ = دَ	—	de	} kratko
د	ِ = دِ	—	di	
د	ُ = دُ	—	du	

دَ دِ دُ دَ دِ دُ دَ دِ دُ
 دَا دِ دِ دَا دِ دِ دَا دِ دِ
 دَا دِ دِ دَا دِ دِ دَا دِ دِ

ذ

ZAL

Ovaj glas ne postoji u bosanskom jeziku. Kod izgovora ovog glasa treba staviti vrh jezika ispod gornjih prednjih zuba i izgovoriti kao meko z. Glas ذ ima ove oblike:

Na početku riječi i kad je samo	U sredini i na kraju riječi	
ذ	Rastavljeno	Spojeno
	ذ	ذ

ذَ ذِ ذً ذٍ ذَا ذَاءُ ذِي ذِي ذَا ذَا ذَا
 اذِ اذٍ اذًا اذَاءُ اذِي اذِي اذَا اذَا اذَا
 وِ وِي وًا وَاءُ وِي وِي وَا وَا وَا
 وِ وِي وًا وَاءُ وِي وِي وَا وَا وَا

◌ْ

SUKUN

Ovaj znak ◌ْ (okrugla crta, spojnik) zove se sukun i stoji uvijek iznad slova. Slovo iznad koga stoji ovaj znak izgovara se kao da nema nikakvog znaka. Nikad ne dolaze dva sukuna neposredno jedan za drugim. Sukun dolazi samo u sredini ili na kraju riječi iznad slova bez kratkog samoglasnika i čini zatvoreni slog, npr.:

د - - - دُ = d أَذْ = ez أُذْ = uz
 ذ - - - ذُ = z إِذْ = id دَذْ = dez

آذْ إِذْ أُذْ إِذْ أَذْ أَذْ دَذْ دَذْ دُذْ
 دَذْ أَدِذْ دَذَا دَأْذْ ذَأْذْ إِذْ ذِإْذْ دُذْ
 إِذْ آذْ أُذِذْ إِذِإْ أَذِذْ أَذِذْ ذِإْذْ إِذِذْ أُذِذْ
 دُذْ إِذْ إِذْ إِذْ إِذْ إِذْ إِذْ إِذْ إِذْ

ر

RA

Uglavnom odgovara bosanskom glasu r. Bez obzira da l
 stoji na početku riječi, u sredini ili na kraju riječi, spojen ili rastav
 ljen, uvijek se piše na ova dva načina nepromijenjen ر ر np

رَ سِ رُ أَرُ إِرُ أُرُ أَرِ أُرُ دِرُ ذُرُ سَرَأُ
 دُرُ سُرُ دِأُرُ ذَدِرُ إِرَدَ ذَارَ سُرَادَ أُرَدَ سُرِدُ
 دَآرَ دُرِآَ سِرْذَا رَذَدَ دُرِدَ سَرَذَدَ ذَرَسَرِ آدِرِ
 دَرَأَ دُرِدَ آذِرَأَ إِدِرِدَ أُدِرِأَ أُدِذُ دِرَأُ
 إِدِرِدُ دَرِدِرُ ذَرِذَرُ

ز

ZA

Potpuno odgovara glasu z, a piše se uvijek nepromijenjen na
 ova dva načina نَزْ npr.:

زِرُ سِرُ أَرُ إِسَرُ أُرُ دُرُ ذُرُ دِرُ ذِرُ إِزُ
 دِزُ ذِرُ إِذِرُ سِرْذُرُ دُرِذُرُ أُدِرِذُ سُرْذُرُ أُرِذُ

زَارَ زَادَ أَرَانَرَ سَرَنْتَرَ أَدَدُ أَرْدَسَرَ دَرَدُ

نَرَنْتَرَ إِدَنْتَرُ دَنْتَرُ سَرَنْتَرَأُ نَرَنْتَرَسَرَ

زُرُرُ وَزَادَ زِدَارُ زِدْرَنُ أَرْدَسَرَ إِزْدَسَرُ

TENVIN

Kratki samoglasnici (hareke) mogu se udvostručiti. To udvostručenje zove se tenvin, a dolazi samo na kraju riječi.

Udvostručena fetha () čita se en (odnosno an kada stoji iza jakih glasova), udvostručena kesra () čita se in, a udvostručeno damme () čita se un. Tenvin (en, an) u većini slučajeva piše se sa elifom, npr.:

أ	- en	دَا	- den	زَا	- zen	} čitaju se kratko
ا	- in	دِي	- din	زِي	- zin	
أُ	- un	دُونُ	- dun	زُونُ	- zun	

ذَا ذِي ذِي أَا رَا سَا دَا آذَا إِذَا
 إِذَا دُرِّي أُرِّي أُدِّي أَرِذَا دَرِذَا دَرِذَا دَرِذَا
 رَدَدِي شَرَشَرَا زَرَدِي زَرَدِي شَرَشَرَا دُرُورَا
 زَرَزَرَا أَرِذَا رِيذَا زِيذَا أَرِذَا زَارِذَا أَرِذَا

ب

BA

Izgovara se kao naš glas b.

Slova koja smo dosad naučili nisu se spajala sa slovima koja iza njih u riječi slijede, dok slovo b (ب) spada u vrstu onih slova koja se spajaju sa slovima koja slijede u riječi. Ovo slovo, kao i ostala slova koja se spajaju, obzirom na to da li stoji samo ili se osnovnom obliku doda jedan potez za spajanje (desno, lijevo, ili s obje strane) ili završni potez, radi lakšeg pisanja, različito se piše kad je na početku riječi, u sredini, na kraju, rastavljeno ili spojeno. Ovisno od toga ima ove oblike:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ب ب	ب ب	ب	ب	ب

ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب
 د ب ب ب د ب ب ب د ب ب ب د ب ب ب
 ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب
 ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب
 ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب
 ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب

ت

TA

Izgovara se kao naš glas t, a pošto se spaja sa harfovima koji slijede u riječi, ima ove oblike:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ت ت	ت ت	ت	ت ت ت	ة ت

ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت
 آتت إرببة إرببة إرببة إرببة إرببة إرببة
 أبتت إرببة إرببة إرببة إرببة إرببة إرببة
 تتر تدببر تتر تتر تتر تتر تتر تتر تتر تتر
 تبتت ربتة ربتة ربتة ربتة ربتة ربتة ربتة ربتة

ذذذرة بربرة أربة ذذذرة

ث

SA

Ovaj glas ne postoji u bosanskom jeziku, a najbliži je našem mekom s. Izgovara se meko, s vrh jezika i rastavljenih usana. Piše se:

Na početku riječi		U sredini riječi		Na kraju riječi	
		Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ث	ث	ثش	ث	ث	ث

ثَ رِ شُ شَا سِ إِذْ ثَبَّ دَثْ أَثْ بُثْ
 رِثْ رَثْ تَثْ تَرِثْ بَثْ بُثْرْ أَثْ إِذْ أُثِرْ
 بَارِثْ مَبِثْ دَشِرْ بِأَشِرْ رِشْدَةٌ رِثَاءٌ إِثْمٌ
 ثَبَّ أُرْثَةٌ شَرْدًا بِرِثَّةٍ أُثِرْبَ أُرْثَةٌ بَرِثْ
 تَدَشِرْ أُرْثَاءً إِبْرَثَ شُرْبٌ شَرْدًا تُثْرِبُ بِتَرْبِثِ

و

VAV

Približno odgovara našem glasu v sa razlikom što je ovaj potpuno usnen glas jer se izgovara skupljenih usana. Pošto se ne spaja sa slovima koja slijede u riječi, piše se samo na ova dva oblika:

Na početku i na kraju riječi samo	U sredini i na kraju riječi spojeno
و	و

وَ سِ وُ وَا أَوْ دَوُ وُدُ ذَوُ وِ بٍ
 أَوْ بُ وِثْ أَتَوْ زَوْرًا وَأَبَ بَوُوبٍ وَرَبَّ
 إِذْرَاوُ شَرَوْهُ تَوَدَّدُ وَرَدَدَةٌ بِشَوْرَةٍ وَدَرَّ
 بِوَزِيٍّ وَأَوْتَرُ وَزَرَكَ وَتُبُّ تَوْبَةً وَأَوْبَدَ
 دَوِيرٌ تَزْوُودَ وَأَوَزَرَ إِزْوَزَرَ تَوَهَّرَ أَوْتَرُ
 وَادُّ أَوْرَثُ رَوُوزَ يَبْدُو وَيُورَثُ وَرَثَةٌ

ۛ

TEŠDID

Ovaj znak za pojačanje zove se tešdid i služi za dvostruko izgovaranje slova iznad kojeg stoji. Nikad ne dolazi na početku, nego u sredini ili na kraju riječi. Slovo nad kojim stoji tešdid čita se udvostručeno, tako da se prvo čita sa sukunom, a drugo sa hareketom koju ima, npr.:

رَدَدَ = رَدَّ بَثَّ = بَثَّ رَبَّ = رَبَّ ثَبَّتَ = ثَبَّتَ

ثَبَّتُ بَثَّ تَبَّتْ تَرَدُّ وَبَثَّ هَذَا دَرَّةٌ تَزَوَّدُ

بِذَرَةٍ نَزَرَةٌ آدَبَ ثَرَبَ وَدَثِرُ تَدَرَّبَ تَدَبَّرَ

بِثَبَّتِ وَدَدَ تَأَزَّرَ ذَرَّةٌ أُرْزِرَ وَدَّتْ دُبَاً

تَبَّرَزَ بَبَّتْ ابْتَدَّتْ شَرِبْتُ بِتَرَّبِ تَدَبَّرَ

ن

NUN

Izgovara se kao naše n, a pošto se spaja sa harfovima koji sli-
jede u toj riječi, piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ن ن ن	ن	ن ن	ن	ن

نَ مِنْ سُنْ أَنْ نُنْ بِنَ نَا دُنْ بِنِ أَنْ
 إِنَّ أَنْتَ ابْنُ بِأَذْنٍ وَنَبَذَ بِيْتِ أَذْنَبَ ذَنْبًا
 تُنَّا نَوْدُ أَرِنَ أَذْنُ أُبْنَةُ بِبَدَنْتِ إِنْ أَرْنَبًا
 نَرَبَنْدَرًا دَرْنَةُ بَدْنُ أَرْنِبِ بِنْرُهُ تَنْبَةُ تُنْبِتُ
 اِنْتَدَبَ إِنْ نَبَذَ أَنْبَرَ دُنْدُنُ أَنْبِرًا نُثْبِتُ
 تَرْبِنَةُ وَزَنْتَرَةُ أَنْبَتِ نَوْبَةُ أَنْذِرُ إِبْنَةُ بِنْبُوَّةٍ
 إِنْ نَزِدُ نَبْوَةٌ وَنَوَّرَ

ی

JA

Potpuno odgovara našem glasu j, a piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ی ی	ی	ی ی ی	ی	ی

Kada je **ل** kao nosilac tenvina en, onda se to **ل** ne čita.
na primjer:

يَسِي سِي أَيُّ يَأْيُ يَدُ نُرِي تُيُّ بَأِي يَدِي يَزُرُ
 زَدِي أَتِي بَزِيدِ يَرِي دَوِيرَةٌ رَوِي شَدِيَا يَرُونُ
 أَرَوِيَةٌ أَيْتَنُ رُوَيْدًا دَيْنُ يُنْذِرُ وَيَرُونُ بَأِي
 بَرْدِيَّةُ زَيْنُ يَرُوزُ يَبْتُ أَدْرِيَّةُ يُونُ تَبِيَا
 بَدْبِي يَبْتُ أُشْبِيَّةُ يَدَوِي تُنِي تَدِينُ يَأْذِنُ
 ذَرِيَّةُ رَوِي وَيَدُونُ بَيْتُ بَرِيْبُ تَرِيَّةُ بَدْنِيَّةُ

ل

LAM

Izgovara se uglavnom kao naš glas l, s tim što je malo čvršći
i tanji. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ل	ل ل	ل	ل	ل

لا	لا	= Lee	} kratko
لَا	لَا	= Lei	
لَاُ	لَاُ	= Leu	
لَاً	لَاً	= Len	

لَا لِي سِوَاكَ إِلَّا بَلِّغْ لَنَا لَيْتِي
لَبَّ أُمَّتُ لَلْبَيْتِ أَنْزِلْ ثَلَاثُ إِبِلٍ لَوْ وُلِدَ وَلِيَّ يَدُلُّ
بِأِدْلَةٍ الْأَذَلُّ يَلِدُ بَلَدٍ لِأَنَّ بَلَاءَ الْأَبَدِ لِيَتْ لَبِينِ
لَدُنْ ذَلَّةٍ لِيَنْتَلِ بِلَذَّةٍ وَلَوْ أَيْ لَوْ نِ لَيْتَ دَلْوًا
لَيْتَ لَيْلًا لَرَبِّ بَلِينِ الْأَذَبِ يَدُلُّ زُلْزَلَتِ الْكُدُّ
ثَلَاثُ وَيْلٌ لِلزَّبِ لَبْزُ بَلْبَاءٍ وَلَنْ تَلْبَثِ لِأَنَّ الْإِبْرِي
وَلَدَتِ اثْنَيْنِ بِوَلَدَةٍ

DUGI SAMOGLASNICI

U arapskom jeziku imaju tri duga samoglasnika: ā, ī i ū. Pošto nema posebnih slova za oznaku dugih samoglasnika, tvore se od kratkih samoglasnika i suglasnika (i to tako da se iza znaka fetha doda ا, و ili ي pa nastaje ā, iza znaka kesre doda se ي pa nastaje ī, iza znaka damme doda se و pa nastaje ū). Kada ا, و ili ي stoje kao znaci za duge samoglasnike, ne stavlja se nad njih sukun.

Na dugim samoglasnicima nekad stoji uspravna crta mjesto kose.

و - ي - ا DUGI SAMOGLASNIK A

Dugi samoglasnik ā ima više vrsta. Tvori se od و یا ili ي. Dugo a nastaje kada iza fetha dolazi ا ili ي bez ikakvog znaka, odnosno kada iznad ا و یا ili ي stoji mala uspravna crta اَ, وُ, یُ. U tom slučaju و یا ili ي čitaju se kao naše dugo a, a piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi	Na kraju riječi
أ ا	وَأَ - أ - يَ يَ يَ	وَأَيُّ يُ - يَ - نَ
<p>اَ = a اَ = la</p>		<p>Sa dugim samoglasnikom ā čita se bilo koji harf nad kojim stoji uspravna crta.</p>

أَوْى تَابَ إِلَيْنَا أَنْتَى أَوْى إِنَّا أَرَدْنَا ثَلَاثَةَ أَوْلَادٍ
 تَرَى أَدْيَانَا رَبُّوْ وَوَلَادَةُ نَبِيِّنَا نَادِيْنَا يَا أَبَانَا بَاتَ إِلَيْنَا وَلِيْنَا
 أَوْى دُنْيَا لَوْلَا أَنْزَلْنَا يَارَبَّنَا إِنَّا ثَوَابًا أَدْنَى لَأْتِيَهُ
 إِلَى دَارِنَا أَنْى بِرِ وَوَأَيْتِ بِلَادُنَا بَارِدَةٌ أَنِيَةٌ شُرَابٍ
 إِنَّا ثَنَا لَابْنَةٌ نُرْزَنَا وَلِيْنَا ذَاتَ لِيَالٍ

ف

FA

Izgovara se kao naš glas f, a pošto se spaja sa harfovima koji slijede u riječi, ima ove oblike:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ف	ف	ف	ف	ف

فِ فِي أُفٍّ دَفٌّ نَفًّا لَفٌّ فَرٌّ فَإِنَّ رَفَشًا
 فَرَّتْ فَارَةٌ أَلْفٌ رَدِفٌ اِنْفًا يَفْنَى فَانِيَةٌ فَإِذَا
 فَازَ تَوْفَى دَيْنًا بِفِلْزَاتٍ فَرَدَدْنَا فُرَادَى اِفتَدَى
 يُنْفِدُ فَاَرَدْتُ فَرْتُ اِفتَرَى فَاتِرٌ فَاتٌ فَوْتًا وَفَاةٌ
 فَتَانِ فُلَانٌ نَفِدٌ فُلًا فَاوْرَشْنَا اَلْفٌ فَيْلَةٌ
 بِوَأْفِدَةٍ نَفْنَفٍ تُوْفِيَتِ اَلْفُ فِتْيَانٍ وَفَتَاةٍ

SPAJANJE RIJEČI

U kur'anskom pismu ne čitaju se slova na kojima nema ni-
 kakva znaka. To naročito vrijedi za slovo **ا** (al – lamut
 ta'rif) kada su na početku riječi i **ا** kad je na početku i na kraju ri-
 ječi bez ikakva znaka. Prema tome ovisno od toga da li imaju kak-
 va znaka na njima ili nemaju, ovako ćemo ih čitati u donjim rije-
 čima:

بِالْأَثَرِ	= bil eseri	الْثَوْبُ	= es sevbu
لَيْلَةَ الْبَدْرِ	= lejletul bedri	لِلدَّرَنَةِ	= lid dereneti
الْوَلَدُ	= el veledu	بِالذَّنْبِ	= biz zenbi
بِالْيَدِ	= bil jedi	وَالرَّبِّ	= ver Rabbi
تَوَلَّوْا	= tevellev	وَالزُّبُرِ	= vez zuburi

أَتَوْا بِالثَّوْبَةِ وَاللَّيْلِ بِالنُّدْبَةِ بِالْبَارِزِ بِإِشْنَانِ
أَوْوَا بِالنَّارِ بِالذَّنْبِ فَالتَّالِيَاتِ الثَّوَابِ بِالثُّلُثِ
بِالشَّرِيِّ بِالثَّوَابِ بِالذُّلِّ أَلَدَّ بِالنَّوَالِ بِالأَثْمَارِ

— ي

DUGI SAMOGLASNIK I

Dugi samoglasnik \bar{i} nastaje kada se iza znaka kesre doda \bar{y} . Znak kesre (mala uspravna crtica) može stajati ispod slova y , a može i ispod prethodnog slova, s tim da y nema drugog znaka, npr.:

Na početku riječi	U sredini riječi	Na kraju riječi
اِ	پ — ی	ی — ی

اِی بِي ذِي فِي لِي اِی وَرَبِّي لَا اَدْرِي
 بِوَادِ النَّيْلِ لَا يَزِيدُ الْفَيْلُ لِلَّذِي يَرَوِي لِاِيْلَافِ
 وَالَّتَيْنِ بِتَرْزِيفِ اَنْفِي رَبِّي ثَبَّتْنِي فِي دِينِي اَتْنِي
 دِينَارًا يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَالَّذِينَ الْاَوْلَادُ لِي
 زِينَةُ الدُّنْيَا يَا اَبِي اَدْبَنِي فِي دِينِي وُلِدَنِي اِبْرِيْلَ

ق

KAF

Ovaj glas ne postoji u našem jeziku, jer je jak, a izgovara se krupno, iz dubine grla. Najbliži je našem glasu k. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
ق	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
		ق	ق	ق

Pošto je ovaj jak glas, znak fetha () nad njim se čita kao kratko a (a ne kao e) a tenvin – udvostručena fetha () čita se kao kratko an (ne kao en).

ق = ka } kratko
ق = kan }

قَدَّ قَاً أَقْ ذُقْ لَقَدَّ قُلْ فُقْ يَقْدِرُ

يَقْبُ قِدْرًا أَقْتَتْ إِذَا وَقَبَ فِرْدَةٌ قَارَةٌ

اِقْتَرَبَ الْفِرَاقُ بِالْإِقْرَارِ وَالْيَقِينِ قُفْلٌ رُؤَاةٍ

يُقْتَلُ أَرْزُقْنَا رِزْقًا وَقَادِرِينَ يُقَدِّرُ بِتَقْدِيرِ التَّوْفِيقِ

فَانْفِقْ نَفَقَةً لِأَبِي ثَابِتٍ وَقَارِهِ لِأَفْرَقٍ فِي دِينِنَا بَيْنَ

الْفَقِيرِ وَالْوَزِيرِ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ تُقَدَّرُ الْأَرْزَاقُ

وَالْأَفْرَاقَ إِلَىٰ لَيْلَةِ الْقَدْرِ الْقَابِلَةَ أَنْذَرْنَا رَبُّنَا
 رَبُّ الْعَالَمِينَ يُرِيدُ تِلَاوَةَ الْقُرْآنِ

وُ

DUGI SAMOGLASNIK U

Kada se iza znaka damme doda و (bez drugih hareketa) nastaje dugi samoglasnik ū (وُ). Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi	Na kraju riječi
أُو	سُو سُو	سُو

أَوْ دُرُوقًا أَوْ ذُرِّيَّاتُ قُلُوبِنَا أَوْ نِيَّابِدَاوَدَ

يَتَّقُوا إِذَا زِينُوا وَالزَّيْتُونَ أَنْ يَنْفِقُوا يُؤَلِّدُ أَوْفُوا

الْعَالُونَ نُونِنَا يَتُوبُونَ يَنْفِقُونَ يَقْدُونَ تَوْقُونَ

يُؤَفِّقُوا النَّبِيِّينَ يَتُوبُونَ وَلَا يَذْنِبُونَ يَا وَدُودُ رَبِّي

الْفَارُوقُ ذُو قُوَّةٍ يَتْلُونَ الْقُرْآنَ أَوِ الزَّبُورَ قُلُوبًا

وَالْقُبُورَ زُورُوا قَالُوا رَبَّنَا نَتُوبُ لِدُنُوبِنَا الْوُفُودُ

زَارُوا نَبِيَّنَا

م

MIM

Izgovara se kao naše m. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Svojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
م	م م م	م	م م م	م

مَسْمُومًا لَمْ يَمُومِ الْمَدَّ يَأْقُومِ مِيرَاتٍ أَمْتُوا عَمَّا

دُمِرَتْ فَدَمَدَمَ بِنِيمِ مَدَدَةٍ أَيْنَ الْمَفْرَةُ مَرَاهُ

يَوْمُ الدِّينِ قَمُونٌ لِمَ لَمْ تَرَ إِمَامًا أَنْتُمْ تَمُوتُونَ
إِمَّا أَنْتُمْ لِلتَّمْيِيزِ قَلَمٌ يَا بَنِي آدَمَ لِمَنِ الْمَالُ
الْيَوْمَ إِذَا قُتِلْتُمْ الْمُرَافِقُ لَقَدْ مَاتَ الْيَوْمَ مِمثِلٌ
رَبِّ تَمِّمُ مَرَادَنَا أَمِينٌ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا أَمِنَهُ
أُمَّ نَبِينَا فَلَا تَلُومُونِي الْمَالُ وَالْبَنُونَ فِتْنَةٌ

٤

HEMZE

Hemze se zove glas kao suglasnik koji se nekad piše kao ا
a nekad kao ؤ , a predstavlja glas koji ne postoji u bosanskom
jeziku. Izgovara se ispuštajući zrak kroz stisnuto grlo. Kad
je napisano sa sukunom izgovara se kao poluglas, oslanjajući se na
pređašnji glas (npr. دَابُّ de'bu, بَرُّو bi'ru)

دَابُّ de'bu, بَرُّو bi'ru

Hemze se piše nekad samo (ؤ) a nekad mu je nosilac ا و ا
ي (bez tačaka) dok se na početku riječi piše uvijek u obliku elifa
(ا).

Kada su و ili ي kao nosioci hemzeta, onda se oni ne čitaju

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
أ ء إ	أ ء أ ء	أ ء أ ء	أ ء أ ء	أ ء أ ء

اَ = e
 اِ = i
 اُ = u

} kratko

أَإِسْمٌ تَأْتِي بِإِنْ أَنْتَ إِذَا رَأَيْتَهُ يَوْمَئِذٍ

فِيهِ تَفْعَى إِذَا قَرَأْتَ يَا أُمِّي رَأَيْتُ الذِّئْبَ فَإِذَا فَاتَتْ فَالِدَةً

مُؤَدِّبٌ يُؤْتُونَ يَفْرَهُونَ الْقُرْآنَ وَأُهْرِي لَوْلُو لَيْنٌ تُؤْتِرُهُ

أَبَاؤُنَا وَأَبْنَاؤُنَا يُؤْمِنُونَ فَبِأَيِّ آلَاءِ فَادِّنَ مُؤَدِّبٌ بِإِذْنِ

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْبِرِّ مَلُوءٌ بِالْمَاءِ

ك

KEF

Odgovara približno našem glasu k, s tim što se izgovara nešto mekše. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ك ك	ك	ك ك	ك	ك

كَ كِ كُ كَا كَمُ إِلَيْكَ لَمْ يَكُنْ كَهْوًا الْمَذْمُورَ

كَيْفَ مِنْ كُتُبِ الْمَكْتَبِ تَبَارَكْتَ يَكْفِي لَكَ

كَأَنَّكَ مُبَارَكٌ كُنُونًا قِرْدَةً أَكْبَرُ الْكُوْتَرِ مَلِكًا

يَوْمَ الدِّينِ أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكْذِبُ بِاللِّدِينِ

وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ فَوَيْلٌ لِلْمُكْذِبِينَ فَبِأَيِّ آيَاتِنَا تُكَذِّبَانِ

فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ رَبُّكَ يَرْزُقُ لَكَ الْبُرْكَاتِ ثُمَّ فَأَنْذِرْ
 وَرَبِّكَ فَصَبْرٌ وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 كِذَابًا وَإِذْ أُنذِرْتُمْ قَلِيلًا فَكُنْتُمْ

GUBLJENJE DUŽINE U IZGOVORU

Kada se spoji riječ koja se svršava na dugo ā, ī ili ū sa drugom riječi, onda to dugo ā, ī ili ū postanu kratki, npr.:

قَالُوا	=	قَالَ	=	kalul āne
قَالُوا الْآنَ	-	قَالَ	=	kalul āne
لَا	=	لَا	=	lel lelu
لَا اللَّيْلُ	-	لَا	=	lel lelu
فِي	=	فِي	=	fid dunjā
فِي الدُّنْيَا	-	فِي	=	fid dunjā
الَّذِي	=	الَّذِي	=	ellezi'tumine
الَّذِي ائْتَمَنَ	-	الَّذِي	=	ellezi'tumine

إِنِّي الْيَوْمَ مَا الْقَلَمُ اتُّوَالْمَالِ فَأَمَّا الْيَتِيمَ إِذَا الْقُبُورُ
 فِي الدَّارِ إِلَى النُّورِ قَالَا الْيَوْمَ وَيُوتُوا الزُّكُوتَ وَانْتَقُوا

النَّارِ لَيِّنُوا الْقُلُوبَ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ ذَوِي الْقُرْبَى

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ إِنْ بِيَّ الْيَوْمَ فِي الدِّينِ لَنَا الْيَوْمَ إِلَّا الَّذِينَ

فِي الْكِتَابِ وَأَتُوا الزَّكَاةَ إِذَا انْقَلَبُوا لَا الْكَبِيرُ الْأَكْبَرُ

فِي الثُّلُثِ إِذَا كُنْتُمْ

ه ه

HE

Izgovara se iz dubine prsa, a približno odgovara našem h.

Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ه ه	ه ه	ه ه ~ n d	ه ه	ه

Vidjeli smo prije da ovaj glas ~ d ~ o (h) kad ima nad njim dvije tačke (ه ه) onda se čita kao t.

وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ
 اللَّهُ لَكَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ الْحَمْدُ لِلَّهِ خَيْرٌ كَثِيرًا

ح

Hi

Ni ovaj glas ne postoji u našem jeziku. Izgovara se hrapavim glasom iz dubine grla, a samo donekle odgovara našem glasu h. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ح	ح	ح	ح	ح

اَ

= ha

Fetha nad ovim glasom se čita kao kratko a,

اِ

= han

a udvostručena fetha an.

خَ خِ خُ خَا خِي خَاهَا حَا أَخِ إِخْوَةٌ بَخِ بَلَخَ
 أَدْخَلَ خَرُوفٌ يُنْفَخُ الْبَغِيضُ خَوْخَةٌ بِخُ بَزِ
 خِلَافًا خَلَقَهُ لِاتَّخَفَ أَخَذَهُ نَخْلٌ خَاوِيَةٌ خَلَقَهُ
 لِلْمُخْلِيفِينَ أَخَذَ أَخَذَهُ أَدْخَلَ الْخُرْنِ تَحَدَّثَ أَخْبَارًا
 أَمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ فَاللَّهُ خَيْرُ الْخَالِقِينَ
 لَحْمُ الْخِنْزِيرِ حَرَامٌ الْخَيْرُ أُمَّ الْخَبَائِثِ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
 لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا رَبِّ تَمِّمُوا بِالْخَيْرِ إِنَّمَا الْخَيْرُ بِالْخَاتِمِ
 وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى

ج

DŽIM

Izgovara se kao naše tvrdo dž, a piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ج	ج	ج	ج	ج

جَ جَاجِ جُ جَاجِي أَيْجَدُ جَوَابًا جَاءَ
 رَجُلٌ مَحَجَّ حَاجِ التَّهَجُّ الْقُرْآنِي يُجْزِي جِبَالًا لِحَنَّةٍ
 فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى مِنْ وَرَاءِ الْحِجَابِ وَإِذَا الْجِبَالُ
 أَلْجَهْلُ قَبِيحٌ رَبُّنَا اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ الْجَنَّةُ تَحْتِ
 أَقْدَامِ أُمَّهَاتِكُمْ نَحْنُ مُحْتَاجُونَ إِلَى خَالِقِنَا رَبِّنَا اللَّهُ
 وَجَادِ لَهُمْ فِي الْأَمْرِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ فِي مَجْبِيِّ
 يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّوْؤُؤُ وَالْمَرْجَانُ الْآرَوَاحُ

جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ

يَا رَبَّنَا بِنَاغٍ مِّنْ نَّارِ جَهَنَّمَ وَأَدْخَلْنَا الْجَنَّةَ

س

SIN

Izgovara se oštro kroz zube a odgovara našem s. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
س	سس	س	سس	س

سَبَّ سُبَّ سَا سِي سَا سِي سُو

إِسَاءَ إِسَاءَ سُوءًا إِنْشَى إِنْشَى سَافِرٌ سَافِرٌ

كَسْرَةٌ إِشْحَقَ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ رَبِّ يَسِّرُ

سَأَلَ سَائِلٌ بِقَلْبِ سَلِيمٍ فَسَبَّحَ وَاسْتَجَدَّ نُسَبِّحُ
إِنَّا أَرْسَلْنَا رَسُولًا وَإِلَهُ الْأَسْمَاءِ الْحُسْنَى السَّلَامَةَ
فِي السُّكُوتِ سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى سُرُورَ النَّاسِ
فِي لُبْسِ اللَّيَاسِ أَحْسَدُ تَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ
وَسَيَّرَتِ الْجِبَالَ فَكَانَتْ سَرَابًا وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ
الْوَامَةِ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ الْمُسْلِمُ مِنَ سَلِيمٍ
الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ الْإِسْلَامُ دِينُنَا وَنَحْنُ مُسْلِمُونَ

ش

ŠIN

Potpuno odgovara našem glasu š, a piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ش	ش	ش	ش	ش

شَ شِ شُ شَا شِي شِ شِبْرًا شَيْءٌ
 رِيشُ بِشْرٍ بَشْرٌ لَاتَمِشْ مَاأَشَاءُ أَشَارَإِلَيْهِ
 شَتَوِيَهُ أَبْشِرْنَا بِبُشْرِي شَهْدَ شَاهِدٌ شَرِبْتُ شَرِبَةً
 فِي تَشْرِينِ الْأَوَّلِ هَاشِمِي قُرَيْشِي رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ
 كَلِمَةُ الشَّهَادَةِ شَاكِرٌ اسْتَشْرَقَ لِإِشْفَاءٍ فِي الْخَمْرِ
 لِإِيْلَافِ قُرَيْشٍ إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
 بِشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ثُمَّ إِذَا شَاءَ
 أَنْشَرَهُ ثُمَّ شَقَقْنَا شَقًّا الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ آيَاتَانِ

ص

SAD

Ovaj glas ne postoji u našem jeziku jer je jak. Približno odgovara našem s, a izgovara se krupno pokupljenih usni i povučenog jezika. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ص	ص	ص	ص	ص

صَ = sa kratko
صَا = san

Znak fetha () nad ovim glasom se čita kratko a, a tenvin () čita se kratko an.

صَ سَ صَا سَا صِ صِي صَا صِي صَا صِي
أَصْبُ بَرَصٌ صَدٌّ مَوْصِي أَصْلًا صَلَاةُ الصَّيْفِ
الصَّيْفِ مُصْحَفٌ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ يَصُومُ وَيُصَلِّي
النَّجَاةُ فِي الصِّدْقِ تَبُّ تَوْبَةٌ نَصُوحًا وَحُضْرًا

فِي الضُّدُورِ الْآنَ حَصَّصَ الْحَقُّ خَالِقُنَا
 صَبُورٌ وَمُصَوِّرٌ وَصَبَّارٌ كُنْ صَابِرًا فِي مُصِيبَةٍ
 أَصَابَكَ إِلَّا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ فَلَا صَدَقَ وَلَا
 صَلَّى إِنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا صَدِيقُكَ مِنْ صَدَقِكَ لِأَمْنِ
 صَدَقِكَ إِنِّي أَضْحُو قَبْلَ الشَّمْسِ أَصْبَى الصُّبْحِ وَأَتْلُو دَرَسِي

ض

DAD

Ni ovaj glas ne postoji u našem jeziku, a samo malo je sličan našem d. Izgovara se kao krupno i tupo d, stavivši jezik pod nepce.

Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ض	ض	ض	ض	ض

ضَ = da

Fetha (َ) nad ovim glasom čita se kratko a,

ضًا = dan

a udvostručena fetha (َّ) čita se kratko an.

ضَدَّ ضِدَّ ضًا دَا ضُ ضَا ضَى ضُو ضَوُ أَضَاءَ
بِضٌّ ضَلَالَةٌ فِي الْأَرْضِ لِيُرْضُوكُمْ ضَرِيحِيٌّ
قَضِينَا ضَمَّةٌ الضَّلَالُ وَلَا الضَّالِّينَ مِنَ الضَّانِ
وَالضُّحَى فَتَرْضَى فِي تَضْلِيلٍ تَفَضَّلُوا مِنْ فَضْلِكُمْ
الَّذِينَ يَنْقُضُونَ زِينَةَ الْفَاضِلَةِ مَا الْأَرْضُ الْفَضْلُ
الْبَحْرِيْلُ الضَّارِبُ سَيُضْرَبُ الْقَرْضُ مِقْرَاضُ حَبَّةِ
مَرَضُهُ تَضَخَّمَ وَالْقَلْبُ ضَاقتُ مَنْ ضَاقتُ يَدُهُ
فُرِضَ صَوْمُ رَمَضَانَ لِلْأَصْحَاءِ لِالْأَرْضَى فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا

ط

TA

Ni ovaj glas ne postoji u našem jeziku, a samo donekle odgovara našem t. Izgovara se kao krupno i tupo t, stavivši jezik pod nepce. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ط	ط	ط	ط	ط

طَ = ta } kratko
 طًا = tan }

Znak fetha (َ) i nad ovim glasom se čita kao kratko a, a tenvin (ِ) čita se kao kratko an.

طَ تَطُطِ طًا تَطِي طِي طُو طًا اتْ اَطُ

طُوَ طِيئَ طَلَّبَ طَافَ فَرَطَ فَرَطًا طَيِّبَ

وَسَطًا بِسُلْطَانِ ذِي الْأَوْتَادِ وَالْجِبَالِ أَوْطَادًا طُوَلَّ

الْأَمَلِ مَا الْحُطْمَةُ إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ فِطْرَةَ
مَطْرُوبِئِلْ أَرْسَلْ طَيْرًا كَطِي السَّجَلِ وَالتَّاشِطَاتِ
نَشْطًا وَمَاتَزَلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ لَايَمْسُهُ جُنْبُ
لَايَمْسُهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ لَا تُفْرِطُ وَلَا تُفْرِطُ طَاقَهُ
الدُّرِّيَّةِ مَاءُ الْمَطْرِ طَاهِرٌ طُوبَى لِلطَّلَبَةِ الْمُجِدِّينَ يَوْمَ
نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى الطَّهَارَةَ شَطْرَ الْإِيمَانِ صَدَقَ مَنْ نَطَقَ

ظ

ZA

Ovaj glas ne postoji u našem jeziku, a samo malo odgovara našem z. Izgovara se kao krupno i tupo z, pokupljenih usni i povučenog jezika. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ظ	ظ	ظ	ظ	ظ

ظ = za } kratko
ظًا = zan

I nad ovim glasom fetha (ـَ) se čita kao kratko a, a udvostručena fetha (ـً) kao kratko an.

ظَ ذَ ظِرُّ ظَا ذَا ظِرِّ ظَا ظِي ظُو ظِي اَوْظِ اِيظُ
طِيءَ اَظًا فَظًا فِي ظِلِّ اَنْظَرَ يَنْظُرُ ذَوْحَظِ
تَلْظِي وَالظَّاهِرُ الْاَظْنَ بِالظَّالِمِينَ ظِلَالًا حَافِظُ
نَظْرَظْرَةً مُنْتَظِرٌ يَدَايَ نَظِيفَتَانِ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ
اِنِّي حَفِظْتُ الدَّرْسَ كِتَابِي اَنْظَفُ مِنْ كِتَابِهِ دَائِمًا
فَاذِرِ الظَّالِمِينَ حَافِظُوا الصَّلَوَاتِ مَنْ صَبَرَ ظَفَرَ

مَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ أَتَّظَنُّوا
 إِلَى مَنْ قَالَ وَأَنْظُرْ إِلَى مَا قَالَ النَّجَّاءُ فِي حِفْظِ اللِّسَانِ

ع

AJN

Ovo je oštro grleni glas. Ne postoji u našem jeziku. Izgovara se kao polovina glasa "a" otvorenih usta, tako da se zrak propusti kroz stisnuto grlo. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ع	ع	ع	ع	ع

ع = a
 ع = an
 ع = u
 ع = i

kratko

Pošto je i ovaj glas jak, fetha se i nad njim čita kao kratko a (ne kao e), a udvostručena fetha se čita kao an (ne kao en).

عَا حَى عَى	= a	} dugo
عَى عَى	= i	
عُو عُو	= u	

عَا حَى عَى عَا حَى عَى عَا حَى عَى
 دَعَّ عَدَّ عَشَّ عَفَا عَزَّ عَثُوَّا بَعَثَ عَيْبَ بَعَثَ آغْلُ
 عَنِ النَّعِيمِ أَعُوذُ فَارْجِعْ الصَّبْرُ جَمِيلٌ الْبَصْرُ عَلَى
 عَبْدِهِ شَرْعًا مِعْرَاجُ النَّبِيِّ الصَّادِقُ مَعَزَّرَهُ لَا أَعْبُدُ
 مَا تَعْبُدُونَ عَالِمٌ فَعَالَ عَقْلٌ سَلِيمٌ الْوَلَدُ الْمَطِيْعُ
 الْعِلْمُ نُورٌ السَّاعِي نَاجِحٌ الصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّينِ بَعْدَابٍ وَاقِعٌ
 عَدَلُ سَاعَةٌ يَعْدِلُ عِبَادَةٌ سَبْعِينَ سَنَةً وَجَعَّ فَاوَعَى
 يَا عَلِيُّ كُنْ عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا كُلُّكُمْ رَايٌ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ

رَعِيَّتِهِ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا مَنْ يَدَعُ عِبَادَةَ
يَتَّعُ فِي عُسْرِ أَبِي اللَّهِ أَنْ يَقْبَلَ عَمَلُ صَاحِبِ بِدْعَةٍ
حَتَّى يَدَعُ بِدْعَتَهُ مَا عَمِلَ أَفْضَلَ مِنْ إِشْبَاعِ كَبِدٍ
جَائِعَةٍ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ

غ

GAJN

Ni ovaj glas ne postoji u našem jeziku. Samo donekle odgovara našem g, a izgovara se duboko jakim grlenim glasom. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
غ	غ	غ	غ	غ

١٠٩
 ١٠٩
 = ga } kratko
 = gan }

Kao kod svih dosadašnjih jakih glasova, fetha se i nad ovim glasom čita kao kratko a, a udvostručena fetha kao an.

غَاغِ غَاغِ غَاغِ غَاغِ غَاغِ غَاغِ غَاغِ غَاغِ غَاغِ غَاغِ
 غُفِرَ فَرَحٌ نَزِيغًا بِغَيْرِ غِشَاوَةٍ لِيَطْغَى مَا أَغْرَعَتْهُ
 الْغَاشِيَةُ بِالطَّائِغِيَةِ اِغْتَسَلَ يَغْفِرُ الْغَيْبَةَ حَرَامًا
 إِذَا يَغْشَى رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ قَدْ
 وَصَلْنَا الْغَايَةَ مَنْ يَغْفِرُ يَغْفِرُ مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا
 تَقْبَلُ تَوْبَةَ عَبْدٍ مَالَمْ يُغْرِغْ حِكْمَةً بِالْغَةِ فَاتَّغَى النُّذُرُ
 إِذَا يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى
 رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَأَنْتَ غَفُورٌ رَحِيمٌ آمِينَ

حُرُوفُ الْمَجْمُوعِ

ARAPSKA ABECEDA

Slovo (harf)	Arapski naziv	Odgovora našem glasu	Slovo (harf)	Arapski naziv	Odgovora našem glasu
ا	Hemze, elif	—	ح	dad	—
ب	ba	β	ط	ta	—
ت	ta	t	ظ	za	—
ث	sa	—	ع	ajn	—
ج	džim	dž	غ	gajn	—
ح	ha	—	ف	fa	f
خ	ha	—	ك	kaf	—
د	dal	d	ك	kaf	k
ذ	zal	—	ل	lam	—
ر	ra	r	م	mir	ɾ
ز	za	z	ن	nun	n
س	sin	s	و	vav	—
ش	šin	š	ه	ha	h
ص	sad	—	ي	ja	j

**NEKA PRAVILA
KOJA SE ODNOSE NA SAMOGLASNIKE, SUGLASNIKE
I UČENJE U KUR'ANU**

1. **̄** Ovaj znak je za veću dužinu a stoji iznad dugih ā (آ), ī (ي), ū (و) i služi za njihovo još duže izgovaranje, npr.:

جَاءَ	-	džāe		فَلَمَّا أَضَاءَتْ	=	felemmā edāet
سَيِّءٌ	=	sīe		قُولُوا آمَنَّا	=	kūlū āmenna
سُوْءٌ	=	sūun		فِي أَنْفُسِكُمْ	=	fī enfusikum

2. Dugi samoglasnik ū (أُ) izgovara se kao da je napisa-
no sa kratkim samoglasnikom u (ا) na početku ovih riječi:

أُولَئِكَ أَوْلِيَ أَوْلَاءِ أَوْلُو

dok se posljednji (kod riječi أَوْلِيَ i njima sličnim) izgovara dugo ako se ove riječi ne spajaju sa drugom riječju koja slijedi.

3. Dugi samoglasnik ū (أُ) izgovara se kratko na više mjesta u Kur'anu, npr.:

هُوَ أَوْلَاءِ عُلَمَاءُ

4. Kratki samoglasnik u (ُ) damma iznad و čita se kao dugi samoglasnik ū u ovim riječima:

مَاوِرِي دَاوُدَ يَلُونُ يَسْتَوُونَ تَلُونُ غَاوُونَ

5. U nekim riječima kratki samoglasnik e (َ) fetha čita se kao dugo ā, npr.:

هَذَا	= hāzā	اللَّهُ	= Allāhu
ذَلِكَ	= zālike	الرَّحْمَنُ	= Er Rahmānu
هَكَذَا	= hākeza	ثَلَاثَةٌ	= selāsetun
إِلَهُ	= ilāhun	لَكِن	= lākin

6. Riječ أَنَا izgovara se kao da je napisano أَنْ – ene, osim ako se na njoj predahne.

7. Tenvin (َّ) – udvostručena fetha uvijek se piše sa nosiocem elifom (ا) osim na و i ي koje se ne čita, npr.:

مُسْتَوِي فَتَى هُدَى جَنَّةَ

8. Objašnjeno je prilikom obrade svakog harfa da se fetha (َ) čita kao kratko a (ne e) i udvostručena fetha – tenvin (َّ) kao kratko an (ne en) kada stoji nad jednim od ovih devet jakih suglasnika koji ne postoje u našem jeziku:

ق غ ع ظ ط ض ص خ ح

Međutim treba zapamtiti da ako na njima stoji sukun a prije njih meki suglasnik sa fethom, onda se i ta fetha čita kao kratko a, npr.:

نَحْنُ	= nahnu	أَطْعَمَهُمْ	= at'amehum
يَخْرُجُ	= jahrudžu	أَضْلَالًا	= adlālen
وَاصِرٍ	= vasbir	يَظْلِمُهُمْ	= jazlimuhum

بَعْدَ	= ba'de
مَغْضُوبٍ	= magdūbun
يَقْرَأُ	= jakreu

Ovo se pravilo ne odnosi na tešdid, npr.:

وَالصَّبْرُ (وَاصِرٍ)	= ves sabru
الضَّلَالُ (أَضْلَالًا)	= ed dalālu
الطَّعَامُ (أَطْعَمَهُمْ)	= et taāmu

9. Samoglasnik (ـِ) – fetha izgovaraće se kao kratko a kod ovih riječi:

اللَّهُ	= Al-lāhu	اللَّهُمَّ	= Al-lāhumme
رَبِّ	= Rabbi	رَبَّنَا	= Rabbenā

10. Glas h (هـ) sa kesrom ili dammom (ـِ) koji na ovaj način dolazi samo na kraju riječi, ako ima pred njim harf sa harekom (ـِ) izgovara se dugo, a ako pred njim stoji harf sa sukunom ili bez ikakva znaka izgovara se kratko, odnosno kesra i damma čitaju se kao i, u, a ne kao dugo ī, ū.

P R I M J E R I Z A

DUGO IZGOVARANJE

فَلَهُ	= felehū
رَبُّهُ	= Rabbuhū
رَسُولُهُ	= resuluhū
بِهِ	= bihī
حَيْرِهِ	= hajrihī
بَعْدِهِ	= ba'dihī
كَتَبَهُ	= ketebehū

KRATKO IZGOVARANJE

مِنْهُ	= minhu
فِيهِ	= fīhi
إِبْتِلَاؤُهُ	= ibtilāhu
نُوحِيهِ	= nūhīhi
عَلَيْهِ	= alejhi
يَهْدِيهِ	= jehdīhi
لِلَّهِ	= Lil-lāhi

Izuzetno je kod riječi فِيهِ مُهَانًا (fihī muhānā).

11. Riječ مَجْرِيهَا u Kur'anu treba učiti medžreha. Kratko e koje stoji na r treba otegnuti tankim glasom kao e, a ne kao dugo a.

12. U Kur'anu ima na jednom mjestu napisano لَكِنَّا koju riječ treba čitati kratko kao da je napisano لَكِنَّ osim ako se na tu riječ predahne.

13. Kad se predahne na riječi koja se završava jednim od ovih znakova َ ِ ُ ُ ُ onda ćemo svaku takvu riječ izgovarati kao da se završava znakom sukun (ْ), npr.:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ - إِيَّاكَ نَعْبُدُ = ijjāke na'bud

بِاللَّهِ - بِاللَّهِ = bil-lāh

مَا تَفْعَلُونَ - مَا تَفْعَلُونَ = mā tef'alūn

غَفُورٌ رَحِيمٌ - غَفُورٌ رَحِيمٌ = Gafūrun Rahīm

لَوْمَةٌ لَائِمَةٌ - لَوْمَةٌ لَائِمَةٌ = levmete lāim.

Ali ako pak stanemo na riječi koja se završava znakom ً , onda se svršetak te riječi izgovara sa dugim ā. Npr.:

غَفُورًا - غَفُورًا	=	Gafūrā
هُدًى - هُدًى	=	hudā
تَطْهِيرًا - تَطْهِيرًا	=	tat hīrā
رِضًى - رِضًى	=	ridā

14. Kad se staje na riječi koja se završava sa **و** ili **ي**, onda će se **و** pretvoriti u dugo u (**وُ**) ako prethodni harf ima znak (**وُ**), a **ي** u dugo i (**يُ**) ako prethodni harf ima znak (**يُ**), Npr.:

هُوَ - هُوَ	=	hū
هِيَ - هِيَ	=	hī
أَنْ يَغْضُو - أَنْ يَغْضُو	=	en jagdū
رَضِيَ - رَضِيَ	=	radī.

15. Ako zastanemo na riječi koja se završava sa okruglim **t** (تة), onda ćemo to t izgovarati kao h, npr.:

بِالْآخِرَةِ - بِالْآخِرَةِ	=	bil āhireh
فِي الْحُطَمَةِ - فِي الْحُطَمَةِ	=	fil hutameh

بِإِمْرَأَةٍ - بِإِمْرَأَةٍ = bi imreeh

جَنَّةً - جَنَّةً = dženneh

Kod svih navedenih primjera kad se produži sa učenjem, izgovaraćemo ih prema postojećim znacima.

16. Ako zastanemo na riječi koja se završava sukunom (◌ْ) ili dugim samoglasnicima (أَ - أُ - وِي - آ), te riječi ćemo izgovarati kao da nismo ni stali, npr.:

عَلَيْهِمْ = alejhim

قُولِي = kūlī

أَمَنُوا = amenū

جَعَلَا = dževalā

17. Učeci u Kur'anu vidjećemo da ima iznad nekih riječi znakova koji označavaju da li je dobro predahnuti, gdje se može stati i gdje se ne može stati, kao npr.:

– Na kraju svakog ajeta može se stati bez obzira na znakove. Znak ili je isto što i naša tačka (.) i dolazi na svršetku svakog ajeta.

– ه , znači da je zaustavljanje na toj riječi obavezno.

– ي , znači, ne smije se stati, a ako smo stali moramo tu riječ opet učiti, osim ako je na kraju ajeta.

– ط , znači da je zaustavljanje ispravno – dobro.

– ع , znači da je zaustavljanje vrlo pogodno.

– قَدْ قَدْ znači bolje je stati.

– قِمْ قِمْ znači bolje je preći, i

– ove tri tačke ponovljene dva put znače da ako se predahne na prvu riječ da se ne predahne na drugoj riječi, a ako se na prvoj ne zastane, na drugoj riječi se stoji.

18. U Kur'anu ima ispod nekih riječi znak ِمْ koji znači da harf ispod kojeg stoji ovaj znak treba čitati dugo, i znak ِمْ koji znači da harf ispod kojeg stoji ovaj znak čitati kratko, npr.:

نَفَقَاتِهِمْ	= nefkahu	رُؤْفًا	= reūfun
أَبَاؤُكُمْ	= ābāukum	يُوسَىٰ	= jeūsen

19. U Kur'anu ima mnogo riječi na kojima se ne može stati, a to su, uglavnom, ove:

حَاشَ مَا لَا بَلَىٰ أَنْ إِنَّ كَانَتْ إِنَّمَا فِي مِّنَ إِلَىٰ
إِلَّا عَلَىٰ رَبِّمَا لَوْلَا لَعَلَّ إِذْ كُمْ بَعْدَ قَبْلِ كُلِّ
كُلِّ حَتَّىٰ ثُمَّ أَوْ إِنَّمَا لَمْ بَلْ لَكِنَّ لَمْ عَنْ لَمَّا هَلْ ذُو
ذِي ذَا كَيْفَ مِثْلُ لَنْ قَدْ سَوْفَ لِمَ عَمَّ

20. U Kur'anu dvadeset i četiri sureta (poglavlja) počinju sa slijedećim kraticama (siglama) koje treba čitati ovako:

الْمَدَّ = أَلِفٌ لَّامٌ مِيمٌ الرَّ = أَلِفٌ لَّامٌ رَا
 الْمَرَّ = أَلِفٌ لَّامٌ مِيمٌ رَا كَهَيْعَصَ = كَافٌ هَايَا عَيْنٌ صَادٌ
 طُهُ = طَاهَا طَسَ = طَاسِينِ طَسَمَ =
 طَاسِينِ مِيمٌ صَ = صَادٌ يُسَ = يَاسِينِ
 حُمَ = حَامِيمِ حُمَ عَسَقَ = حَامِيمِ عَيْنِ سِينِ قَافُ
 قَ = قَافُ نَ = نُونُ

Prije prelaska na učenje Kur'ana (kiraet) iz početka, preporučuje se učenje posljednjeg džuzua (dio – 10 lista) i Jasini – šerif, počevši od dova i kraćih poglavlja (sureta) sa metodičkim vježbanjem u učenje sa mekamom i tedžvidom.

غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ❷ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ❸
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ❹

(١١٤) سُورَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ
وَأَبَاقُهَا ٦ نَزَلَتْ بَعْدَ الْفَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ❶ مَلِكِ النَّاسِ ❷
إِلَهِ النَّاسِ ❸ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ❹
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ❺ مِنْ الْخَبْثِ
وَالنَّاسِ ❻

كَسَبَ ② سَبَّحْنِي نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ③ وَأَمْرَاتِهِ حَمَالَةٌ
الْحَطَبِ ④ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ⑤

(١١٢) سُورَةُ الْإِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ
وَأَيَاتُهَا ٤ نَزَلَتْ بَعْدَ النَّاسِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ① اللَّهُ الصَّمَدُ ② لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُولَدْ ③ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ④

(١١٣) سُورَةُ الْفَلَقِ مَكِّيَّةٌ
وَأَيَاتُهَا ٥ نَزَلَتْ بَعْدَ الْفَيْكِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَمِنْ شَرِّ

(١١٠) سُورَةُ النَّصْرِ نَزَلَتْ بِمَعْنَى فَوْجِ الْوَدَاعِ
فَنَعَدَكَ مَلَانِيئَةً وَهِيَ آخِرُ مَا نَزَلَ مِنَ السُّورَةِ
وَآيَاتُهَا ٣ نَزَلَتْ بَعْدَ التَّوْبَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ
فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ
إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

(١١١) سُورَةُ الْمَسَدِ مَكِّيَّةٌ
وَآيَاتُهَا ٥ نَزَلَتْ بَعْدَ الْفَاتِحَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا

(١٠٨) سُورَةُ الْكَوْثِرِ مَكِّيَّةٌ
وَآيَاتُهَا ٣ نَزَلَتْ بَعْدَ الْعَادِيَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

(١٠٩) سُورَةُ الْبَكَارِوْنَ مَكِّيَّةٌ
وَآيَاتُهَا ٦ نَزَلَتْ بَعْدَ الْمَائِدَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي
أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

(١٠٧) سُورَةُ الْمَاعُونِ
مكية ثلاث الآيات الأولى مدينة البقية
وآياتها ٧ نزلت بعد التكاثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدينِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدُعُّ
الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾
فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ
سَاهُونَ ﴿٥﴾ الَّذِينَ هُمْ يَرَاءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ
الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

(١٠٥) سُورَةُ الْفِيلِ مَكِّيَّةٌ
وآيَاتُهَا نَزَلَتْ بَعْدَ الْكَافِرُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

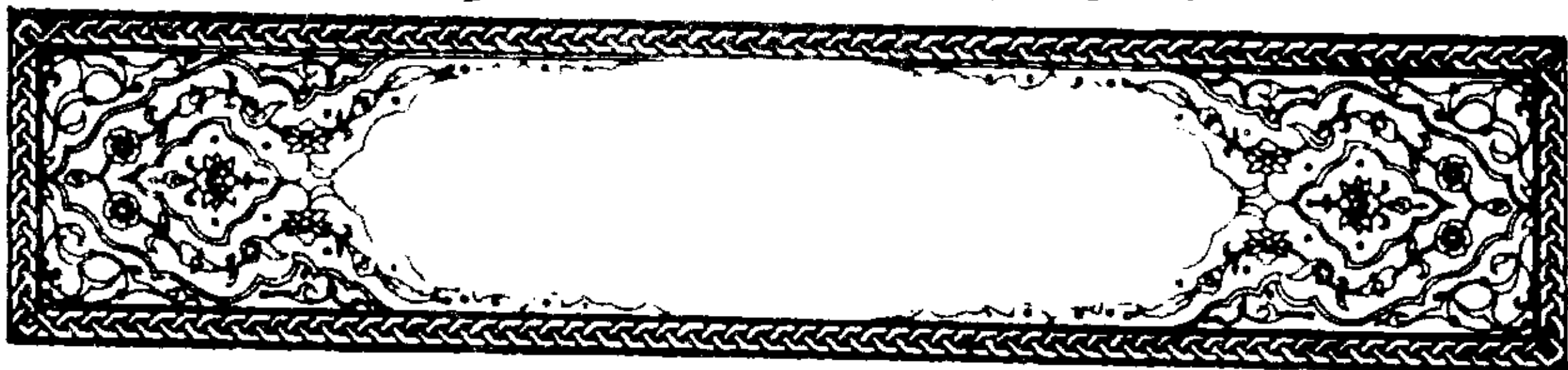
الَّذِي تَرَكَّى كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾
الَّذِي جَعَلَ كَيْدَهُمْ
فِي تَضَلُّبٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾
تَرْمِيهِمْ
بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ ﴿٥﴾

(١٠٦) سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ
وآيَاتُهَا نَزَلَتْ بَعْدَ التَّيْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا إِلَهَ إِلَّا قُرَيْشٌ ﴿١﴾
إِلَهُهُمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ

أَوْلَمِيرُوا أَنَا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا
 مَالِكُونَ ﴿٧٦﴾ وَذَلَّلْنَا لَهُم مِّنْهَا رِجَالًا مُّكْرَمِينَ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ
 ﴿٧٧﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مِنَّا مَنَافِعُ وَمَشَارِبًا أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَاتَّخَذُوا
 مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٩﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ
 وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحَضَرُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَا تَحْزَنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا
 يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٨١﴾ أَوْلَمِيرَا لِنَاسٍ أَنَا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ
 نُطْفَةٍ فَإِذَا هُمْ خَصَمٌ مُّبِينٌ ﴿٨٢﴾ وَضَرَبْنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ
 قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٨٣﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي
 أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٨٤﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ
 الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقَدُونَ ﴿٨٥﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي
 خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ
 الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
 ﴿٨٧﴾ فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

إِنْ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكِينُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ
 وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِينُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ
 فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ
 رَجِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَامْتَاذُوا الْيَوْمَ أَيْهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ آخِذًا
 بِالَّذِينَ يَأْتِيهِمْ آدَمَاتُ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
 مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَإِنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ
 أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ
 جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ إِضْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ
 تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ
 وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا
 عَلَى عَيْنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنْى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ
 لَسَخْنَا هُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ
 ﴿٦٧﴾ وَمَنْ نَعْمِرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا
 عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ
 ﴿٦٩﴾ لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ جَاهِلًا وَيُحَقِّقَ الْقَوْلَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١﴾ وَخَلَقْنَا
 لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ وَإِنْ نَشَاءُ نُغْرِقُهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ
 وَلَا هُمْ يُنقَذُونَ ﴿١٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ
 ﴿١٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ
 لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥﴾ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ
 رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ انْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ
 اللَّهُ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْطِعُهُمْ مَنْ لَوْ يَشَاءُ
 اللَّهُ أَطَعْتَهُمْ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ
 هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨﴾ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
 تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿١٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ
 أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٠﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ
 رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٢١﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ
 الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٢٢﴾ إِنْ كُنْتُمْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
 فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٢٣﴾ فَالْيَوْمَ لَا تُظَلَمُ نَفْسٌ
 شَيْئًا وَلَا يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنْ السَّمَاءِ وَمَا
 كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِنْ كُنْتُمْ إِلَّا صَیْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
 خَامِدُونَ ﴿٢٩﴾ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
 كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ
 مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِنْ كُلُّ لُتَّا جَمِيعٌ
 لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٢﴾ وَآيَةٌ لَهُمْ الْأَرْضُ الْمِيْتَةُ أَخْبَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا
 مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَاتٍ مِنْ نَخِيلٍ
 وَأَعْنَابٍ وَفَجْرَتْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ
 وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبْحَانَ الَّذِي
 خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ
 وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ
 فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ هَذَا ذَلِكَ
 تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَا مَنَازِلَ حَتَّى
 عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
 الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا
 بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا
 بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٤﴾
 قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُم لَمُرْسَلُونَ ﴿١٥﴾ وَمَا عَلَيْنَا الْإِبْلَاجُ
 الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ قَالُوا إِنَّا نَطِيرُنَا بِكُمْ لَعْنًا لَمْ تَنْتَهُوا لَنْزِجْمَتِكُمْ
 وَلَمِتَّنَا كُفْرًا تَعَذَّبْنَا بِآيَاتِنَا قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ
 إِنَّ دُكْرَكُمْ مُطَبَّلٌ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ﴿١٧﴾ وَجَاءَ مِنْ
 أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ
 ﴿١٨﴾ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿١٩﴾
 وَمَالِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٠﴾ أَأَتَّخِذُ مِنْ
 دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بُضْرًا لَأُقْنِعَنَّ عَنْ شِفَاعَتِهِمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢١﴾ إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٢﴾ إِنِّي
 أَمْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٣﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ﴿٢٤﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٥﴾

يس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَسْمُوعِيلُ بْنُ مَرْيَمَ ابْنِ مَرْيَمَ
 سُبْحَانَكَ يَا مَنْ لَا يَمُوتُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَس ۝ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ۝ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ عَلَىٰ
 صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۝ لِتُنذِرَ
 قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۝ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ
 عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ إِنَّا جَعَلْنَا فِي آعْنَاقِهِمْ
 آغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ۝ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ
 أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا
 يُبْصِرُونَ ۝ وَسَاءَ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَنَّمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا
 يُؤْمِنُونَ ۝ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ
 فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ۝ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ
 مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ۝

مِنْ رُسُلِهِ ^ج وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ^ط غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ
الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ^ج مَا
كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ
نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ^ط
وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا

عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ
مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ^ط وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ
وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ
أَوْ تُخْفَوهُ بِحَاسِبِكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ آمَنَ الرَّسُولُ
بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ

(٢) سُورَةُ الْبَقَرَةِ مَكِّيَّةٌ

١٤ آيَةٌ ٢٨١ قُرْآنٌ مَكِّيٌّ فِي عَشْرِ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَىكَ الْكِتَابَ لِأَرْبَابٍ فِيهِ

هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ

مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾

أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٤﴾

وَأَنبَأْنَا فَاثِنًا زُوسِيًّا وَمَنَاوِيًّا

وَمِنَ آيَاتِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ مَكِّيَّةٌ

(١) سُورَةُ الْفَاتِحَةِ

تَكُونُ آيَاتِهَا سِتًّا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ

نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ

عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

نَزَلَتْ بَعْدَ الْمَدَنِيِّ

MĚŠIHAT ISLAMSKE ZAJEDNICE SANDŽAKA
EL-KELIMEH